

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 83

1 листопада 2012 р.

РЕЗОНАНС

**Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу "Україна: події, факти, коментарі"**

№ 83 2012

Для керівників та їхніх референтів

Засновники

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія:

В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту)
Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2012

ЗМІСТ

У центрі уваги3

Аналітичний ракурс

Потіха А.

Українсько-російські відносини на продовольчому ринку. **4**

Горенко Т.

Бесплатное обучение: социальное благо или социальная необходимость? **12**

Законодавча влада 19

Виконавча влада 21

Політика 30

Економіка 41

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій. **45**

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Звернення Президента В. Януковича до українського народу

Шановні співвітчизники!

В Україні відбулися парламентські вибори. Наша країна ще раз підтвердила свою відданість демократичним стандартам розвитку.

Дякую всім, хто проявив свою громадянську позицію і проголосував за майбутнє нашої держави. Також вдячний тим, хто організував проведення голосування та забезпечив правопорядок.

Хочу окремо подякувати міжнародним спостерігачам, які допомагають нашій країні просуватися шляхом демократичних змін. Усі недоліки, які були зафіксовані, мають бути виправлені на рівні виборчого законодавства. Ми повинні не допустити їх повторення в майбутньому.

Вітаю переможців парламентських перегонів, які отримали мандат довіри від українського народу. Тепер ви маєте гідно працювати, щоб виправдати сподівання своїх виборців.

Я очікую від нової Верховної Ради співпраці в напрямі модернізації, економічного розвитку та демократичних перетворень нашої держави. Парламент повинен невідкладно перейти від виборчої риторики до робочого процесу і швидко сформувати свої робочі структури. У першу чергу депутати мають розглянути низку невідкладних законопроектів, на які вже давно чекає суспільство.

Я закликаю новообрану Верховну Раду до конструктивної та продуктивної співпраці заради успішного майбутнього країни. Адже наша спільна мета – працювати в інтересах держави та людей (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 31.10.*)

Вибори до Верховної Ради України: ЦВК підраховує голоси

Центральна виборча комісія України станом на 9:30 1 листопада оприлюднила попередні результати виборів до ВР України за підсумками підрахунку 99,35 % голосів.

Згідно з цими даними, Партія регіонів займає лідируючу позицію, набравши 30,07 % голосів. За «Батьківщину» віддали голоси 25,47 % виборців. УДАР В. Кличка набирає 13,93 % голосів, Комуністична партія України – 13,20 %, Всеукраїнське об'єднання «Свобода» – 10,42 %.

Також повідомляється, що Центральна виборча комісія на своєму вечірньому засіданні в середу прийняла оригінальні протоколи в 13 окружних виборчих комісій, зокрема, перший протокол з Києва (округ № 213 в Деснянському районі).

Усього на сьогодні ЦВК прийняла протоколи з 27 окружних виборчих комісій (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 1.11, 31.10).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб.

Українсько-російські відносини на продовольчому ринку

Співпраця в економічній сфері з Росією традиційно залишається одним із пріоритетних завдань України, оскільки обидві держави є значною мірою взаємозалежними з ресурсної та технологічної точок зору, мають розгалужену мережу багатосторонніх економічних зв'язків, прагнуть до цивілізованої інтеграції у світовий економічний простір тощо.

На думку експертів, економічні відносини України і Росії в довгостроковій перспективі мають будуватися на рівноправних основах, з урахуванням національних економічних інтересів обох держав. Тому необхідна відповідна концепція ук-

раїнсько-російських економічних відносин, яка б відображала проблеми і передумови формування цих взаємовідносини, інтереси і цілі партнерів, пріоритети, напрями і принципи стратегічного економічного співробітництва. Дана концепція повинна комплексно охоплювати всі сфери зовнішньоекономічної діяльності країн, включаючи торгівлю, виробничу кооперацію, спільне підприємництво, інвестиційну й інноваційну співпраці, науково-технічну кооперацію, координацію дій на ринках третіх країн, фінансово-кредитні відносини, узгодження законодавчої бази в економічній сфері.

Саме в цьому напрямі намагається рухатись українська влада. Зокрема, нещодавній візит Президента України В. Януковича до Москви продемонстрував, що Україна зацікавлена в позитивному вирішенні економічних проблем. «Україна і Росія повинні поступово відмовлятися від обмежувальних заходів у взаємній торгівлі», – заявив Президент України.

Після переговорів з російським колегою В. Путіним у Ново-Огарьово В. Янукович повідомив, що показники товарообігу між Україною і РФ за підсумками 2011 р. вже перевищили докризовий рівень. «Але ми не маємо наміру зупинятися на досягнутому і єдині в думці, що варто й далі спільно робити кроки з метою поступового нарощування двостороннього товарообігу. Сприятим цьому в максимальній мірі буде взаємна відмова від вживання різних обмежувальних заходів у взаємній торгівлі», – наголосив В. Янукович.

У свою чергу В. Путін зазначив, що поглиблення кооперації між Україною і Росією піде на користь обом країнам. Він також підкреслив, що російський ринок для цілого ряду українських товарів є, безумовно, пріоритетним. Серед іншого, В. Путін назвав сільськогосподарські товари, а також товари, пов'язані з авіаційною технікою.

Як уже інформували ЗМІ, російські експерти закликали країни СНД створити спільний зерновий резерв, який би забезпечив продовольчу безпеку в разі неврожаю. Про це, зокрема, повідомив директор Аграрного центру Московського державного університету С. Кисельов.

За його словами, за приклад під час створення такого зернового резерву варто взяти рисовий у Південно-Східній Азії.

Утім, у решті країн СНД скептично оцінюють перспективи створення зернового резерву.

Проте, як інформують ЗМІ, процес зернової консолідації Росії і України одержав новий імпульс – 12 жовтня 2012 р. сторони досягли попередньої домовленості про надання нового формату зерновому пулу, створення якого обговорюється між країнами вже не перший рік.

Зокрема, за даними Міністерства сільського господарства РФ, ідеться про формування міжвідомчої інформаційно-консультаційної структури, що дають змогу спільно координувати маркетингову політику на світовому ринку зерна.

У цьому контексті варто нагадати, що вперше ідея зернової інтеграції на просторі СНД виникла в сільськогосподарському сезоні 2007–2008 рр. – тоді передбачалося, що створення Причорноморського зернового пулу Росії, Казахстану і України дало б можливість наростити частку сукупного експорту на світовому ринку до 30 % з нинішніх 20 %.

Нині конкуренція Росії і Казахстану обмежена єдиними умовами експорту, визначеними Митним союзом. Тепер актуальним питанням залишається координація маркетингової експортної політики членів МС і України, яка в нього не входить.

Хоча деякі експерти впевнені, що час для консолідації ще не настав. Зокрема, як зазначив директор Аграрного центру (Євразійського центру продовольчої безпеки) МДУ ім. М. Ломоносова С. Кисельов, ідея створення спільного ринку зерна Росії, України і Казахстану обговорюється не перший рік. На його думку, подібну концепцію складно реалізувати через різницю в економічних показниках країн-учасниць.

У свою чергу президент Інституту гуманітарних і економічних проблем продовольчої безпеки О. Новіков вважає, що нині країни СНД досягли високого рівня продовольчої незалежності, і завданням на перспективу у найближчі 5–10 років є розвиток спільного регіонального продовольчого ринку на просторі СНД, у рамках якого країни могли б купувати той обсяг продуктів, якого не вистачає.

Разом з тим, як заявила керівник міжнародного економічного відділу Національного інституту стратегічних досліджень

при Президенті України І. Клименко, Україна зацікавлена в аграрній співпраці, але Київ не може діяти без урахування інтересів приватних сільськогосподарських компаній. За її словами, три країни поки не готові до такої співпраці. «Швидше, ми конкуренти, а не партнери», – сказала вона.

За словами І. Клименко, створення зернового пулу викликає масу питань. Зокрема, хто визначатиме політику цього пулу, чи буде паритет для всіх учасників в ухваленні рішень тощо. «Перш ніж консолідувати зусилля, варто використовувати інші нереалізовані можливості для розвитку сільського господарства», – зазначила вона.

З І. Клименко погоджується директор департаменту переробки і агропродовольчих ринків Міністерства сільського господарства Республіки Казахстан А. Кусаїнова. За її словами, без єдиного ринку Росії, України і Казахстану погоджувати обсяги сільськогосподарської продукції, що має закуповуватися, та цінову політику доволі складно. За її оцінкою, сьогодні відсутня готовність і щодо частини створення зернового фонду взаємодопомоги. «Правила гри незрозумілі, і далі констатації даних про зернові баланси трьох країн справа не просунулася», – зазначила А. Кусаїнова.

Тим часом, як інформують ЗМІ, міністр аграрної політики і продовольства України М. Присяжнюк і міністр сільського господарства РФ М. Федоров домовилися про формування міжвідомчого інформаційно-консультаційного органу для координації маркетингової політики на світовому ринку зерна.

На переконання сторін, подібна структура дасть можливість обмінюватися інформацією в цілях забезпечення конкурентних переваг Росії і України на світовому зерновому ринку, а також формувати та координувати на ньому маркетингову політику. У довгостроковій перспективі діяльність міжвідомчого органу дасть змогу виробити уніфіковані правила торгівлі і проводити злагоджену інвестиційну політику. «Створення інформаційно-моніторингового центру виробництва, споживання і потенційного експорту сільськогосподарської продукції – украй важливе питання для обох країн», – зазначив М. Присяжнюк.

За його словами, саме цей орган дасть можливість бути прогнозованими й стабільними постачальниками сільськогосподарської продукції, у тому числі зернової, на зовнішні ринки. «Тоді ми зможемо уникнути непорозумінь щодо присутності нашої причорноморської зернової групи на зовнішніх ринках», – підкреслив М. Присяжнюк.

Окрім ситуації на зерновому ринку міністри обговорили перспективи подальшої співпраці у сфері забезпечення безпеки сільгосппродукції, якою торгують між собою Україна і Росія. Зокрема домовились, що ветеринарні служби продовжать діалог, який і сьогодні є конструктивним. «Росія для нас – основний партнер у торгівлі», – зазначив М. Присяжнюк.

Він повідомив, що вдалося домовитися з російськими партнерами про можливість спрощення системи інспекції м'ясопереробних і молочних підприємств.

Міністр також додав, що Україна сьогодні нарощує експорт молочних продуктів до Росії, і до кінця року їх обсяги можуть досягти минулорічних показників. При цьому М. Присяжнюк заявив: «Що ж до (експорту) м'ясних продуктів, то високими темпами відбувається зростання щодо попередніх років».

Раніше повідомлялось, що Россільгоспнагляд пояснив причини, за якими з 4 жовтня була введена тимчасова заборона на ввезення в країни Митного союзу молочної і м'ясної продукції восьми українських виробників. У попередньому звіті про проведену в липні цього року інспекцію українських підприємств з виробництва продукції тваринного походження, який і став причиною для введення санкцій, містяться списки порушень на декількох українських підприємствах.

Слід зазначити, що більшість зауважень торкалися санітарного стану українських заводів. Водночас у звіті відзначаються і більш серйозні порушення: недостатнє дослідження силовини на відповідність санітарно-ветеринарним вимогам, відсутність документів про перевірки підприємства українською Державною ветеринарною фітослужбою.

Як відомо, про запровадження заборони було заявлено ще 26 вересня. Під заборону потрапила молочна продукція таких виробників, як «Моліс», «Глобіно», дочірніх підприємств

французьких компаній «Данон», «Дніпро», «Лакталіс» (Миколаїв) і «Бель Шостка Україна», а також продукція переробників м'яса – компанії АПК-Інвест і м'ясокомбінату «Зоря».

Крім того, Федеральна служба РФ з ветеринарного і фітосанитарного нагляду з 15 жовтня запровадила тимчасові обмеження на поставки сиру з українського підприємства «Дубномолоко». «У зв'язку з виявленням перевищення БГКП (бактерії групи кишкової палички) у партії сиру, що надійшла з України з підприємства № 17-17-04 МР («Дубномолоко», ПАО), з 15 жовтня 2012 р. вводяться тимчасові обмеження на поставку продукції цього підприємства до Росії», – інформує прес-служба відомства.

Наголошується, що у разі надходження продукції цього підприємства, відвантаженої до 15 жовтня, рішення про пропуск таких вантажів ухвалюється у звичайному режимі з подальшим обов'язковим проведенням лабораторного контролю за показниками безпеки щодо виявленої групи ризику.

У цьому контексті слід нагадати, що РФ вже кілька разів обмежувала поставки української продукції на свою територію. Лише в першій половині 2012 р. Росія не допустила до продажу на своїй території 312 т українських сирів двох виробників – ПП КФ «Прометей» (філіал «Менський Сир») і ТОВ «Гадячсир».

За інформацією ЗМІ, протягом восьми місяців 2012 р. для проведення досліджень у лабораторію «Центр гігієни та епідеміології в місті Москві» Росспоживнагляду надійшло 360 зразків сиру виробництва п'яти підприємств України. Зрештою, під заборону ввозу до Росії потрапили 49 т сиру. Водночас, на 320 партій сирів видали експертні висновки про відповідність санітарно-епідеміологічним правилам і нормативам. Відтак, цю продукцію допустили до реалізації.

Як наслідок, Україна в цьогорічній «сирній війні» лише в першій половині року недорахувалася 46 млн дол., оскільки було відвантажено на 7,7 тис. т сиру менше, ніж за аналогічний період минулого року. Крім того, експорт молочної продукції з України в першому півріччі 2012 р. скоротився на 78,9 млн дол. або на 29 % у порівнянні з першим півріччям 2011 р.

Зниження відбулося через заборону на експорт сирів до Росії, а також через зменшення відвантажень вершкового масла і цільномолочної продукції. «Було експортовано на 20 % менше сухого молока, на 56 % менше – цільномолочної продукції, і аж на 81 % менше – вершкового масла. Загальні втрати становили 78,9 млн дол.», – зазначив директор агентства AgriSurvey УКАБ Т. Гагалюк.

Нині уряд України вирішив перевірити українських виробників сирів, чия продукція знову «не сподобалася» російським чиновникам. І тільки після висновків українських контролерів держава вирішить, чи втручатися знову в цю ситуацію.

Деякі експерти припускають, що Росія таким чином намагається тиснути на Україну і примусити її вступити до Митного союзу. На їхнє переконання, РФ робить все, щоб Україна погодилася на умови, які висуває російська сторона.

Проте в уряді так не вважають. Зокрема, аналізуючи ситуацію, яка склалася на продовольчому ринку, Прем'єр-міністр України М. Азаров повідомив, що український уряд провів власну перевірку і встановив, що деякі сири не відповідають необхідній якості. М. Азаров висловився за введення єдиних з Росією стандартів якості сирів. «Претензії Росії до українських виробників сиру цілком обґрунтовані», – зазначив Прем'єр-міністр

М. Азаров також зазначив, що Україна в рамках визначення формату співпраці з Митним союзом хоче узгодити єдині стандарти якості з РФ і спільно контролювати якість виробленої продукції.

З цим погоджується Надзвичайний і Повноважний Посол України в Російській Федерації В. Єльченко. Він вважає, що причини негараздів в українсько-російських економічних відносинах значною мірою зумовлені тим, що українські виробники не завжди оперативно реагують на запровадження Росією нових стандартів продукції. «Вони попереджали нас, не називаючи конкретно, що це буде, але попереджали, що ми маємо готуватися до певних проблем у взаємній торгівлі. Зрозуміло, я не збираюся применшувати роль Росії в цій ініціативі, але все-таки наші деякі товаровиробники до цього не поставилися досить серйозно. Вони вважали, що щось там

буде само собою врегульовано чи не введено проти України – і вони будуть продовжувати торгувати так, як вони це робили останні 20 чи більше років», – зазначив дипломат.

Водночас, на його думку, у рамках зони вільної торгівлі країн СНД подібні конфлікти буде вирішувати легше. За словами В. Єльченка, в угоді про вільну торгівлю записані чіткі механізми врегулювання саме таких конфліктних ситуацій.

Значна частина експертів вважають, що непорозуміння між українськими виробниками і російськими споживачами молочної і м'ясної продукції мають технічний характер. І ніякої політики тут немає. Просто потрібно дотримуватися домовленостей і стандартів. А можливості співробітництва України і Російської Федерації на продовольчому ринку великі. Враховуючи проблеми на світовому ринку продовольства, Україна й Росія можуть спільно допомагати вирішувати ці проблеми. Можливості для цього є. Як зазначають експерти, незважаючи на значний спад обсягів виробництва продовольчої продукції, що відбувся в Україні, щодо багатьох видів української продукції існують гарні можливості для експорту. При цьому значна частина цього експорту йде в Росію. Тому будь-які обмежувальні заходи, що здійснюються російським урядом стосовно українського експорту, ведуть до значного падіння загальних обсягів продовольчого експорту з України. Аналіз експорту м'ясо-молочної продукції показує велику залежність обсягів експорту (насамперед м'яса і м'ясопродуктів) від російських умов її імпорту.

Експерти сподіваються, що в майбутньому суперечності між Україною і Росією будуть усунуті.

Водночас, за висновками фахівців, на сьогодні Україна реалізовує тільки половину свого агропромислового потенціалу. При цьому продукція українського виробництва відрізняється високою якістю. Про це, зокрема, заявив президент американо-української ділової ради М. Вільямс під час XII Міжнародного економічного форуму «Стратегії. Інвестиції. Співпраця». За його словами, основний сектор, в якому Україна може досягти успіху, – це агропромисловий комплекс. «Це основна потужність України. Україна

могла б бути житницею Європи. Україна може годувати весь світ. Маючи високоякісну продукцію, сьогодні Україна реалізовує тільки половину свого агропромислового потенціалу. Двигун економіки України – продовольча сфера. Потрібно, щоб уряд задіяв потенціал агропромислового комплексу», – зазначив М. Вільямс.

Таким чином, основною проблемою українсько-російських відносин на продовольчому ринку є недосконалість правил взаємовідносин, а іноді й небажання їх дотримуватися. У той же час потенціал України й Росії настільки великий, що ці країни здатні значною мірою впливати на продовольчу безпеку всього світу (*Янукович виступає за поглиблення співпраці з МС // <http://ua.for-ua.com> – 2012. – 22.10; Російські експерти закликають СНД створити спільний зерновий резерв <http://24tv.ua> – 2012. – 15.10; Тройственный зерновой союз пока не вызывает оптимизма у экспертов // <http://uga-port.org.ua> – 2012. – 16.10 ; На зерновом рынке Украина и Россия будут действовать вместе // <http://kr.ua> – 2012. – 16.10; Россия так и не разрешила ввоз молочных продуктов с украинских предприятий, которым это было ранее запрещено, – Присяжнюк // <http://www.rbc.ua> – 2012. – 16.10» Посол України: Проблеми у торгівлі з РФ – через легковажність виробників // <http://zaxid.net> – 2012. – 9.10; Претензії Росії до українських сирів обґрунтовані, – Азаров // <http://zaxid.net> – 2012. – 9.10» Объем экспорта сыра в РФ вернулся на прежний уровень // <http://www.segodnya.ua> – 2012. – 19.10; Украина способна прокормить весь мир // <http://www.segodnya.ua> – 2012. – 20.10).*

Т. Горенко, ст. науч. сотр., канд. экон. наук

Бесплатное обучение: социальное благо или социальная необходимость?

Конституция Украины

Ст. 53. Каждый имеет право на образование. Полное общее среднее образование является обязательным.

Государство обеспечивает доступность и бесплатность дошкольного, полного общего среднего, профессионально-технического, высшего образования в государственных и коммунальных учебных заведениях; развитие дошкольного, полного общего среднего, внешкольного, профессионально-технического, высшего и последипломного образования, разных форм обучения, предоставление государственных стипендий и льгот ученикам и студентам.

Хартия основных прав Европейского Союза
Ст. 14 . Право на образование

1. Каждый человек имеет право на образование, а также на доступ к профессиональной подготовке и повышению квалификации.

2. Это право включает возможность бесплатного получения обязательного образования.

3. Свобода создавать учебные заведения при условии соблюдения демократических принципов, а также право родителей обеспечивать своим детям обучение и воспитание в соответствии с их религиозными, философскими и педагогическими убеждениями, соблюдаются в соответствии с национальным законодательством, регламентирующим их осуществление.

Обратившись к опыту отдельных стран, мы можем убедиться в том, что социальная задача обучения и воспитания детей школьного возраста находится, преимущественно, в ведении государства.

Например:

Венгрия

Посещение школ в Венгрии обязательно в возрасте от шести до 16 лет. Первые восемь лет дети учатся в общих школах, около половины окончивших продолжают учить в старших классах (четыре года) средней школы или поступают в индустриальные школы, где в течение трех лет обучаются ремеслу и проходят профессиональную подготовку.

Италия

Образование открыто для всех. Восемилетнее (начальное) образование является бесплатным...

Чешская Республика

Каждый имеет право на образование. Посещение школы обязательно в течение времени, установленного законом. Граждане имеют право на бесплатное образование в основных и средних школах, а с учетом способностей гражданина и возможностей общества – и в высших учебных заведениях. Создание негосударственных школ и обучение в них допускается только на условиях, установленных законом; обучение в негосударственных школах может осуществляться за плату. Закон устанавливает условия, при которых граждане в период учебы имеют право на помощь государства.

Франция.

Нация гарантирует равный доступ детям и взрослым к образованию, к приобретению профессии и к культуре. Организация общественного бесплатного и светского образования всех ступеней является долгом государства.

Германия

Народное образование в Германии бесплатное, всеобщее и обязательное для детей в возрасте от шести до 18 лет. Ответственность за систему образования и обучения несут федеральные земли. Они обеспечивают 80 % финансирования, а федеральное правительство доплачивает остальное. Система образования имеет различия в отдельных землях, но обладает рядом общих черт.

На документарном уровне Украина поддерживает мировую практику.

Практика же свидетельствует о развитии в системе отечественного бесплатного образования традиции благотворительных взносов. Их размер – от десятков и сотен гривен до тысяч долларов – во многом зависит от ряда факторов и амбиций директора школы. Родители учеников либо спокойно принимают сложившееся положение вещей, либо ропщут, но, чаще всего, платят. Каждый рассчитывает на то, что его ребенок получит достойное образование. Однако гарантирует ли дополнительное (помимо вычета налогов государством) финансирование родителями учеников учебного процесса его результативность?

Анализируя проект «Национальной стратегии развития образования в Украине на 2012–2021 гг.», эксперты Центра образовательного мониторинга указывали на то, что он не содержал ответы минимум на три ключевые вопросы: в каком состоянии находится сейчас украинское образование в контексте инновационного развития страны, удовлетворения спроса рынка труда и на фоне мировых лидеров в образовании.

По оценкам, приведенным во Всемирном отчете по конкурентоспособности государств Всемирного экономического форума, который проходил в Швейцарии, образовательная система Украины занимает 56 место в мировом рейтинге 139 стран. Было заявлено, что эксперты оценили украинское образование выше образовательной системы в Польше, которая занимает 62 место, Российской Федерации (78 место) и Грузии (119 место).

На самом деле, по данным центра, эти показатели целесообразно рассмотреть в динамике по годам и показателям материалов ежегодных отчетов о глобальной конкурентоспособности (The Global Competitiveness Report), которые являются предметом дискуссий в ходе Женевского всемирного экономического форума. Образованию уделяется значительное внимание в этих аналитических документах: продолжительность получения и качество образования населения влияет на развитие современной экономики, кроме того, повышает эффективность каждого отдельного работника. Сегодня неквалифицированный труд становится все менее востребован, а граждане с низким уровнем образования рискуют остаться без средств к существованию. Отсутствие хотя бы базового образования может также стать ограничением для развития бизнеса, карьеры, получения высокой зарплаты.

«Глобализация экономики XXI в. требует тысячи хорошо образованных работников, которые способны быстро адаптироваться к изменению в производственных и информационных процессах. Охват населения высшим и профессиональным образованием также является важным показателем для определения уровня и перспектив развития бизнеса в каждой стране. Не менее важным при оценке эффективности профессионального образования остается функционирование в стра-

не непрерывной системы получения и повышения квалификации непосредственно на рабочем месте», – отмечено в отчете.

Для того чтобы оценить, какие же на самом деле изменения претерпели рейтинговые места украинского образования в The Global Competitiveness Report за два последних года, достаточно проанализировать статистические данные этих отчетов (см. <http://www.weforum.org/gcr>). Согласно результатам исследования, по критерию «Состояние здоровья и начальное образование» в течение двух последних лет Украина опустилась на шесть позиций, по качеству начального образования – на 11 пунктов, по охвату начальным образованием потеряла 14 позиций в рейтинге, по охвату базовым средним образованием – четыре позиции.

При этом, учитывая, что в Украине полное общее среднее образование является обязательным, страна занимает высокие места по показателю «*Охват доуниверситетским образованием*». В 2011–2012 гг. – седьмое место с показателем 79,4 % среди 140 стран, с улучшением своего места в рейтинге на два пункта.

Однако по качеству образовательной системы за последние два года произошло одно из ощутимых показателей падения – сразу на 13 позиций – с 49 места в 2009–2010 гг. до 62 места в 2011–2012 гг.

Что же касается качества управления школами, то за два последних года по этому критерию Украина опустилась в рейтинге сразу на 21 позицию.

В этом контексте сложно не согласиться с выводом директора Центра образовательного мониторинга П. Полянского: «Нужно правдиво и рационально оценить все риски, перед которыми теперь поставлена школа, и вернувшись с принципами государственно-общественного управления, совместными усилиями обеспечить нашим детям качественное образование. В первую очередь это нужно обществу и лишь во вторую – для всевозможных рейтингов».

По его мнению, ключевым в модернизации образования является реформирование ее содержания. В этом направлении за последний год были внесены изменения в Стандарты начального,

базового и полного общего среднего образования и, через возвращение к 11-летней модели школы, в учебные планы и программы.

Однако по-прежнему нерешенным остается вопрос – платно или бесплатно? Модернизация, внедрение новых технологий, обеспечение Интернетом, новые учебники, школьные автобусы – все это и многое другое требует немалых средств. Государство или родители станут их источником? В последнем случае государство создает двойную финансовую нагрузку на их кошелек (и уплата налогов, и оплата услуг образования).

Конституционный Суд в 2004 г. на обращение 50 депутатов по вопросу о законности введения в школах платных услуг ответил следующее: «Бесплатность образования как конституционная гарантия реализации права на образование означает возможность получения образования в государственных и коммунальных учебных заведениях без внесения платы в любой форме за образовательные услуги определенных законодательством уровня, содержания, объема и в пределах тех видов образования, бесплатность которых предусмотрена ч. 3 ст. 53 Конституции Украины.

Исходя из положений ч. 2, 3 ст. 53 Конституции Украины, согласно которым полное общее среднее образование является обязательным и бесплатным, расходы на обеспечение учебно-воспитательного процесса в государственных и коммунальных общеобразовательных учебных заведениях осуществляется на нормативной основе за счет средств соответствующих бюджетов в полном объеме».

Вернемся к вопросу целесообразности оплаты за обучение.

Множество лицеев и гимназий, где предоставление образовательных услуг происходит на платной основе, могут похвалиться более комфортными условиями для обучения детей, однако существенного улучшения качества уровня образования не гарантируют.

Еще один «большой» вопрос – здоровье школьников. Сокращено до минимума количество медсестер, ранее числившихся за каждой школой. По официальным данным МОН, по сравнению с 2009 г. уменьшилось количество спортивных

школ системы образования и, соответственно, уменьшилось количество детей, которые их посещают. Это, а также отсутствие финансирования на приобретение спортивного оборудования для школьных спортивных залов, отсутствие в большинстве школ бассейнов, часто формальное проведение медицинских осмотров школьников, трудности с обеспечением каждой школы медицинским работником, перегруженность учебных программ приводят к тому, что общий уровень здоровья школьников достиг уровня серьезной угрозы. «Новации» вроде отмены оценок по физической культуре не оказывают никакого влияния на общую ситуацию.

По мнению некоторых аналитиков, сегодня на уровне управления образовательными процессами в Украине выделяются следующие тенденции:

- усиление бюрократической иерархизации, замена образовательного менеджмента ручным управлением;
- отстранение от обсуждения общественно значимых проблем экспертной среды;
- создание неблагоприятных условий для деятельности субъектов образовательной политики; отстранение их от решения проблем, связанных с направлением средств бюджета на цели образования;
- отсутствие эффективного информационного сопровождения процессов, проходящих в системе образования.

В основных направлениях бюджетной политики на 2013 г. школьному образованию не уделено внимание. Речь идет только о вузовской подготовке. Однако уровни компетентности личности начинают формироваться в школе. Умение учиться и выбирать профессию формируются тоже в школе. Учитывая это, решение многих социально-экономических проблем государства зависит не в последнюю очередь от реализации положений Конституции об обеспечении доступности среднего образования (а с учетом общеобразовательных стандартов – и его качества. – Авт.), на что и стоит направить реформаторские усилия.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

31 октября вступает в силу Закон «О внесении изменений в Закон Украины “О Государственном бюджете Украины на 2012 г.” относительно увеличения расходов на техническое переоснащение и охрану труда на угледобывающих предприятиях». Об этом сообщает профсоюз работников угольной отрасли.

Согласно сообщению, бюджет угольной промышленности увеличен на 1,51 млрд грн, из которых 1,45 млрд грн будут направлены на техническое переоснащение украинских шахт, а 60 млн грн пойдут на внедрение на предприятиях углепрома мер по охране труда.

Закон опубликован во вторник, 30 октября, в газете Верховной Рады «Голос Украины» № 204 и вступает в силу на следующий день после его опубликования в официальных СМИ (*Finance.ua (http://news.finance.ua)*). – 2012. – 31.10).

До кінця поточного року органам виконавчої влади Криму рекомендовано розробити та затвердити місцеві програми розвитку інвестиційної діяльності. Про це йдеться в проекті рішення, затвердженому на сесії Верховної Ради АРК 31 жовтня.

Як наголошується в документі, прийняття таких програм дасть змогу створити сприятливі, конкурентоспроможні умови для надходження інвестицій в економіку Криму, а також сприятиме ефективній реалізації інвестиційних проектів. Крім того, відповідно до рішення, Раді міністрів АРК доручено організувати роботу з проведення щоквартального моніторингу виконання Програми розвитку інвестиційної діяльності в АРК на 2012–2013 рр.

Нагадаємо, у грудні 2011 р. Верховна Рада АРК затвердила Програму розвитку інвестиційної діяльності в Автономній Республіці Крим на 2012–2013 рр. У програмі визначено три пріоритетні напрями інвестиційного розвитку: підвищення ефективності управління інвестиційними процесами; розвиток зовнішньоекономічних зв'язків; просування

інвестиційного потенціалу Криму шляхом презентації інвестиційних можливостей на провідних світових та вітчизняних майданчиках (форумах, виставках, ярмарках) (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 31.10).

Білоруські юристи й адвокати провели зустріч з уповноваженим Верховної Ради України з прав людини В. Лутковською. Зустріч була проведена в рамках ініціативи Bring International Standards home та Всеукраїнської освітньої програми «Розуміємо права людини», до якої залучені юристи, адвокати та правозахисники з Білорусі. Про це УНН повідомили в прес-службі омбудсмена.

Нагадаємо, що в Універсальному періодичному огляді Ради ООН з прав людини, підготовленому на адресу офіційного Мінська, були зроблені рекомендації, згідно з якими Білорусі запропоновано створити національний інститут прав людини до розгляду наступного УПО на початку 2014 р. Саме тому правозахисники з Білорусі виявили неабияку зацікавленість щодо досвіду роботи Секретаріату уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

На початку зустрічі В. Лутковська ознайомила присутніх із діяльністю Секретаріату уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, наголосивши, що стратегічним напрямом у діяльності омбудсмена має бути тісна співпраця з неурядовими організаціями. Представник уповноваженого з питань доступу до публічної інформації та захисту персональних даних О. Павліченко поінформував присутніх про те, що при уповноваженому Верховної Ради України з прав людини створено Експертну раду з питань свободи інформації та захисту приватності, яка діє на громадських засадах. Раду створено з метою розробки дієвого механізму захисту права громадян на доступ до публічної інформації, підвищення рівня поінформованості громадян щодо їхнього права на доступ до публічної інформації.

Друга половина зустрічі була присвячена відповідям уповноваженого з прав людини В. Лутковської та представників за напрямками на запитання присутніх. Питання стосувались опе-

ративності реагування на повідомлення про застосування тортур у місцях позбавлення волі, соціального захисту дітей-сиріт та дітей-інвалідів, механізму звернення громадян стосовно захисту своїх основоположних прав та механізмів інформування громадськості про роботу уповноваженого Верховної Ради України з прав людини В. Лутковської (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2012. – 30.10).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович підписав Закон «Про внесення змін до ст. 16 Бюджетного кодексу України». Відповідний законопроект № 11220 Верховна Рада прийняла 2 жовтня 2012 р. Про це УНН повідомили в прес-службі глави держави.

Згідно з документом, законопроектом пропонується дозволити використання боргових інструментів з метою ефективного управління ліквідністю єдиного казначейського рахунка, у тому числі збільшувати обсяги державних запозичень у разі необхідності покриття тимчасових касових розривів держбюджету на здійснення фінансування програм соціально-економічного розвитку та недопущення їх недофінансування протягом року за умови дотримання граничного обсягу державного боргу на кінець бюджетного періоду (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>)). – 2012. – 31.10).

30 жовтня відбулася зустріч Прем'єр-міністра України М. Азарова з послом США в Україні Дж. Тефтом.

Під час зустрічі М. Азаров наголосив, що високий ступінь збігу офіційних результатів виборів Центрвиборчкому, екзит-полів та соціопитувань на парламентських виборах 2012 р. є класикою чесного і демократичного волевиявлення громадян.

Він підкреслив, що уважно вивчає звіти й повідомлення та оцінки спостерігачів, які оприлюднюються. «Для нас надзви-

чайно важливі об'єктивні оцінки, і ми робимо з них висновки для того, щоб поліпшити в майбутньому практику проведення демократичних виборів. І ми вдячні спостерігачам за їхні оцінки та зауваження. Водночас, коли нам пред'являють претензії, я б хотів, щоб такі претензії були предметними. У деяких звітах я не побачив жодного конкретного прикладу порушень. І я був би вдячний місіям, щоб вони надали нам такі конкретні приклади – щоб ми могли в них об'єктивно розібратися», – наголосив М. Азаров.

Прем'єр-міністр висловив переконання, що саме завдяки чесним виборам Партії регіонів вдалося на них перемогти. «Безпрецедентні зусилля української влади щодо забезпечення прозорості й демократичності парламентських виборів повністю справдилися», – вважає глава уряду.

М. Азаров і Дж. Теффт також обговорили питання подальшого розвитку двосторонніх відносин. «Ми задоволені динамікою українсько-американських відносин на найвищому рівні. Ми зацікавлені в поглибленні нашої співпраці зі США у сферах розвитку демократії, проведенні соціально-економічних та інституціональних реформ, нерозповсюдженні зброї масового ураження, забезпеченні ядерної безпеки, залучення американських інвестицій у сферу науки і технологій, модернізації енергетичного комплексу тощо», – сказав глава уряду. Він зауважив, що подальший розвиток двостороннього політичного та економічного діалогу зі США є одним із пріоритетів українського уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 30.10).

В Україні відбулись демократичні, вільні і прозорі вибори до Верховної Ради. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров 31 жовтня 2012 р. під час засідання Кабінету Міністрів України.

За словами М. Азарова, більш ніж досить підстав для таких тверджень. Голосування відбулось абсолютно на всіх дільницях, ніде волевиявлення громадян не було ускладнене або зірвано. Явка була високою і в цілому відповідала активній позиції політичних сил і громадян під час передвиборної кампанії.

«Безпрецедентні зусилля, яких ми вжили для забезпечення відкритості виборів, виправдались, – зазначив М. Азаров. – Відеофіксація всюди працювала надійно. Ми це зробили, незважаючи на те, що для реалізації цього масштабного проекту був украй стислий термін і далеко не європейські умови, на превеликий жаль, щодо якості зв'язку, наявності досконалого Інтернету тощо».

За словами М. Азарова, відеофіксація стала потужним превентивним заходом проти порушень і фальсифікацій. А також є документальною базою у спірних випадках.

Глава уряду також підкреслив, що всі спостерігачі, а їх була дуже велика кількість, мали необхідний доступ до виборчого процесу. Представники політичних сил-учасниць виборів контролювали всі процеси під час виборів настільки, наскільки мали бажання і сили. «Загальна кількість зафіксованих порушень та їх суть такі, що абсолютно не дають підстав сумніватися в легітимності виборів, у тому, що відбулось дійсно вільне, свідоме волевиявлення громадян України», – зазначив М. Азаров. До того ж відомості щодо підрахунку голосів, офіційно оприлюднені Центральною виборчою комісією, практично співпадають з даними екзит-полів та соціологічних опитувань щодо результатів правлячої партії та її головних опонентів.

«Тобто перед нами класична картина добре організованих, демократичних, чесних і прозорих виборів», – наголосив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 31.10).

Прем'єр-міністр України М. Азаров застерігає не спекулювати критичними зауваженнями деяких спостерігачів щодо результатів парламентських виборів. На цьому він наголосив під час засідання Кабінету Міністрів 31 жовтня 2012 р.

«Водночас я хотів би застерегти від спекуляцій щодо критичних зауважень, які пролунали від окремих спостерігачів. Та що їх окремі політичні сили намагаються використати для дискредитації вибору народу України», – сказав М. Азаров.

Він повідомив, що на парламентських виборах-2012 р. проголосувало близько 20 млн громадян. Майже 685 тис. членів виборчих комісій різних рівнів забезпечували голосування та підрахунок голосів, які представляли абсолютно всі політичні сили-учасниці виборів. Близько 4 тис. спостерігачів від закордонних країн і міжнародних організацій, від українських громадських організацій, від партій та від кандидатів у депутати ретельно спостерігали за дотриманням виборчого законодавства.

«Усі ці люди заслуговують на об'єктивну оцінку, на подяку за їхню самовіддану роботу, за їхню витримку і громадянську позицію. І аж ніяк не заслуговують на паплюження результатів того, що вони так важко забезпечували», – наголосив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 31.10).

Світова фінансово-економічна криза є головним ворогом для розвитку демократії в Україні, її просування на шляху до добробуту, до високих стандартів життя людей. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання уряду.

За його словами, світова фінансово-економічна криза затягувалась, що істотно стримує розвиток України. Світова криза, наголосив глава уряду, повторює класичні моделі соціально-економічних кризових явищ, які відбувались у минулому столітті. При цьому він нагадав, що тоді на хвилі економічної кризи у Європі до влади проривалися радикали найгіршого гатунку, і їх влада стала трагедією для народів Європи (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 31.10).

Об'єктивні зауваження міжнародних спостерігачів, їхні пропозиції та звернення щодо конкретних випадків допоможуть удосконалити практику демократичних виборів у майбутньому. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров 31 жовтня 2012 р. під час засідання Кабінету Міністрів України.

«Ми вдячні спостерігачам за ті об'єктивні зауваження, пропозиції та звернення щодо конкретних випадків, які допомо-

жуть удосконалити практику демократичних виборів у майбутньому, – наголосив М. Азаров. – Ми вдячні, що місія міжнародних спостерігачів у цілому сприяє розвитку і вдосконаленню демократії в Україні. І готові виправляти недоліки, на які звернули нашу увагу спостерігачі».

За словами М. Азарова, спостерігачі вказують на певні недоліки чи окремі порушення, які, на жаль, завжди бувають на виборах. Тож не є винятком і така велика держава, як Україна. Проте загалом в Україні «класична картина добре організованих, демократичних, чесних і прозорих виборів». І якщо об'єктивно почути думки, оцінки і звіти міжнародних спостерігачів, які вже оприлюднені, то вони зафіксували саме це (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 31.10*).

Прем'єр-міністр України М. Азаров вимагає розробити комплексну програму вирішення актуальних проблем кожного населеного пункту.

Завдяки активному спілкуванню кандидатів від правлячої партії з громадянами в рамках передвиборної кампанії вдалося виявити масу проблем, які раніше не потрапляли в поле зору уряду, а місцева влада не мала ресурсів для їх вирішення.

За словами Прем'єр-міністра, уже сьогодні уряд приступає до уточнення, конкретизації планів щодо подальшого виконання соціальних ініціатив Президента, будівництва доступного житла, створення нових робочих місць, модернізації навчання та подальшого працевлаштування молоді, щодо якісного покращання медичного обслуговування в усіх куточках країни тощо. Також, як підкреслив М. Азаров, буде проаналізовано стан виконання плану дій поточного року та розглянуто проект Національного плану дій на наступний рік. При цьому М. Азаров закликав усі органи виконавчої влади сконцентруватися, вирішити ключові напрями роботи і послідовно просуватися вперед.

«План дій на 2013 р. має бути конкретним, відпрацьованим за етапами, механізмами та виконавцями. Ми маємо визначити практичні критерії, показники виконання цього плану дій.

Це буде його невід'ємною складовою частиною. А виконання – оцінкою роботи кожного керівника міністерства і відомства, керівника регіональної адміністрації», – заявив Прем'єр-міністр (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2012. – 31.10).

1–2 листопада 2012 р. у м. Ужгород відбудеться VIII Награда уповноважених урядів України та Румунії з виконання Міжурядової українсько-румунської угоди про співробітництво в галузі водного господарства на прикордонних водах. Участь у нараді візьме українська делегація під головуванням заступника голови агентства, уповноваженого Кабінету Міністрів України з виконання Угоди між урядом України та урядом Румунії про співробітництво в галузі водного господарства на прикордонних водах О. Чунарьова.

Під час заходу розглядатимуться питання щодо стану впровадження регламентів співробітництва за гідрографічними басейнами; внесення змін та затвердження актуалізованих регламентів українсько-румунського співробітництва за такими напрямками: регламент оцінки якості прикордонних вод та заходи, що вживаються під час надзвичайних забруднень, яких неможливо уникнути на прикордонних водотоках; регламент українсько-румунського співробітництва з питань захисту від паводків на водотоках та внутрішніх водах; регламент українсько-румунського співробітництва щодо обміну метеорологічними та гідрологічними даними; затвердження робочої програми на 2013 р. з реалізації угоди між урядами України та Румунії про співробітництво в галузі водного господарства на прикордонних водах.

Результатом наради стане подальший розвиток і поглиблення двостороннього співробітництва в галузі водного господарства між двома країнами, гармонізація водної політики, здійснення на узгоджених засадах водогосподарської та водохоронної діяльності на транскордонних річках (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2012. – 31.10).

Постанову про заборону експорту зерна з 15 листопада ніхто не готував і розмови такої не було. Про це після

засідання уряду сказав перший заступник міністра аграрної політики та продовольства І. Бісюк, передає кореспондент УНН.

За його словами, ішлося тільки про те, що в разі критичного дефіциту з продовольчим зерном будуть вживатись відповідні заходи. «На сьогодні ми не бачимо, що в нас є якийсь критичний стан із продовольчим зерном. А відтак, це питання сьогодні не на часі», – зауважив І. Бісюк.

Нагадаємо, напередодні міністр аграрної політики і продовольства України М. Присяжнюк підтвердив повну заборону на експорт пшениці з України з 15 листопада. Також раніше в Мінагропроді повідомляли, що на 15–20 листопада зернотрейдери експортують узгоджений обсяг продовольчої пшениці в розмірі 5 млн т, який був визначений у додатку Меморандуму між урядом та зернотрейдерами (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 31.10).

Перед Министерством аграрной политики и продовольствия в этом году стоит задача сбалансировать производство овощей и спроса на них, чтобы избежать убытков сельхозпроизводителей. Об этом сообщил глава ведомства Н. Присяжнюк.

По его словам, в этом году урожай овощей составит порядка 8,8 млн т, и он станет вторым по величине за последние пять лет. По словам министра, больше было произведено лишь в прошлом году, однако тогда многие производители потерпели убытки.

По данным министра, в этом году будет собрано 1789,4 тыс. т капусты при потреблении 1589 тыс. т, 878,7 тыс. т свеклы при потреблении 606 тыс. т. Также будет получено 897,6 тыс. т моркови при потреблении 649 тыс. т и 1016,9 тыс. т лука при потреблении 763 тыс. т.

Картофеля в этом году планируют собрать 22,41 млн т. Из этого количества 5,9 млн т уйдут на пищевые потребности, что составляет порядка 130 кг на человека в год.

Ранее директор департамента растениеводства Мінагрополітики А. Демидов повідомляв, що овочі в цьому році були висажені на площі 490 тис. га, що на рівні минулого року. Чиновник також відзначив, що в Україні фонд споживання

овошей составляет 7,3 млн т, а в расчете на одного человека – 161 кг (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 31.10).

30 жовтня під головуванням міністра аграрної політики та продовольства М. Присяжнюка відбулася нарада з керівниками вищих навчальних закладів системи Мінагрополітики України щодо кадрового забезпечення агропромислового комплексу.

Зокрема, ректори аграрних вищих навчальних закладів, начальники головних управлінь АПК та голови наглядових рад аграрних вищів обговорили підсумки вступної кампанії до вищих навчальних закладів Мінагрополітики України та готовність їх навчально-матеріальної бази до роботи в осінньо-зимовий період 2012–2013 н. р.

М. Присяжнюк зазначив, що на сьогодні в аграрному виробництві працює велика кількість молоді, однак необхідно підвищувати престижність аграрної освіти та показати молоді привабливість життя в селі. «Одним з пріоритетних завдань уряду і Міністерства аграрної політики та продовольства є розвиток українського села. У цьому важлива роль належить навчальним закладам. Наше спільне завдання – показати молоді привабливість життя на селі, а в цьому повинні допомогти – цікава робота, привабливість ведення сільського господарства, розвинута соціальна структура села. Молодих спеціалістів потрібно залучати до розвитку не лише великотоварних виробництв, а й фермерських та одноосібних господарств, кооперативних об'єднань», – сказав М. Присяжнюк.

Також міністр додав, що спільно з іншими відомствами розроблюються соціальні програми, спрямовані на заохочення випускників аграрних вищих навчальних закладів повертатися в села та використовувати на практиці інноваційні технології та нові знання (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 31.10).

Мінрегіон ініціює виділення з держбюджету-2013 на реалізацію Держпрограми «Питна вода України» 600 млн грн.

Про це на брифінгу повідомив міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства А. Близнюк. За його словами, цього року на реалізацію програми виділено 200 млн грн. «Ми на наступний рік запланували в три рази більше», – сказав він. Крім того, за словами міністра, понад 1 млрд грн місцеві органи влади спільно з підприємствами виділили на поліпшення якості води (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2012. – 31.10).

Делегація Антимонопольного комітету України, яку очолив перший заступник голови комітету Р. Кузьмін, провела консультації щодо набуття Україною членства в Комітеті з питань конкуренції Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Поглиблення та розширення відносин між Україною та ОЕСР передбачено Програмою економічних реформ Президента України В. Януковича на 2010–2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», а набуття членства в ОЕСР визначено одним із пріоритетних завдань зовнішньоекономічної політики України.

У рамках засідання Комітету з питань конкуренції ОЕСР Р. Кузьмін провів робочі зустрічі з керівником Комітету з питань конкуренції ОЕСР Ф. Жені та керівником Підрозділу з питань конкурентного законодавства та політики Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) Х. Какайя з приводу набуття Україною членства в Комітеті з питань конкуренції ОЕСР.

Під час засідання було розглянуто звіти конкурентних відомств країн-членів ОЕСР та країн, що мають статус спостерігачів у зазначеному Комітеті ОЕСР. Окрему увагу було приділено питанню конкуренції у фінансовому секторі та сфері платіжних систем, а також ролі ефективних судових позовів під час розгляду справ щодо порушення конкурентного законодавства.

Крім того, делегація Антимонопольного комітету взяла участь у засіданні робочої групи з питань конкуренції та регулювання (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2012. – 31.10).

ПОЛІТИКА

За результатами статистичного підрахунку голосів Громадянською мережею ОПОРА за Партію регіонів проголосували 28,93 % виборців, за «Батьківщину» – 26,25 % та за УДАР – 14,02 % виборців. Комуністична партія за цим підрахунком набрала 12,90 %, а «Свобода» – 10,69 %.

ОПОРА відзначає затягування процесу підрахунку на ДВК та прийому протоколів в окружних виборчих комісіях, що «свідчать про спроби втручання в результати підрахунку в межах одномандатних мажоритарних округів». «Гарячими точками виборчої кампанії стали близько третини окружних комісій», – ідеться в повідомленні.

ОПОРА не може оцінити загальний передвиборний політичний клімат як вільний, відкритий та чесний, у якому українські виборці могли зробити усвідомлений вибір.

Спостерігачі організації працювали на визначених за вибіркою дільницях з 7.15 ранку, коли повинно було розпочатись ранкове засідання дільничної комісії, та до підписання первинних протоколів. Для спостереження за виборами в загальнодержавному окрузі ОПОРА використала інструмент паралельного підрахунку голосів. Вибірка складалась із 1 тис. дільниць, була випадковою та репрезентативною для рівня областей України (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 31.10).

По предварительным данным, ни одна из партий, прошедших в Верховную Раду, не набирает 226 депутатов, необходимых для того, чтобы сформировать парламентское большинство и принимать законы самостоятельно. Для этого крупным политическим игрокам, в частности Партии регионов, придется искать союзников, привлечь независимых депутатов и расплачиваться с ними разного рода преференциями и должностями в исполнительной власти.

Согласно результатам голосования после обработки 96,69 % бюллетеней, Партия регионов будет представлена в

Верховной Раде 191 депутатом (42,44 % от состава парламента), «Батьківщина» –103 (22,89 %), УДАР –39 (8,67 %), «Свобода» –35 (7,78 %), Компартия –32 (7,11 %).

Партия «Единый центр» министра по вопросам чрезвычайных ситуаций В. Балогі получит три места в парламенте, Народная партия спикера Верховной Рады В. Литвина – два, Радикальную партию будет представлять ее лидер О. Ляшко, партию «Союз» – влиятельный крымский бизнесмен Л. Миримский, и «Партию нового поколения Украины» – бывший социалист, экс-министр транспорта Н. Рудковский.

Отметим, что незадолго до голосования объединенная оппозиция «Батьківщина» подписала коалиционное соглашение с партией «Свобода». Теперь известно, что их политический союз будут представлять 138 депутатов парламента. Председатель совета объединенной оппозиции «Батьківщина» А. Яценюк продолжает настоятельно призывать партию УДАР В. Кличко присоединиться к оппозиционному альянсу. Между тем лидер партии УДАР В. Кличко не торопится подписывать соглашения, предпочитая устные рассуждения. «Мы не видим объединения и совместной работы с Партией регионов и коммунистами и приложим все усилия, чтобы работать с партиями “Свобода” и “Батьківщина”, – рассказал о своих планах В. Кличко.

Если «Батьківщина» и «Свобода» договорятся о союзе с партией УДАР, оппозиционное объединение в Верховной Раде может увеличиться до 177 депутатов. Это значительно меньше, чем необходимо для формирования парламентского большинства и принятия законов.

Также это меньше по сравнению с численностью в парламенте депутатов от Партии регионов (191).

«Регионалам» также предстоит искать политических союзников. Однако для них эта задача не так сложна, как для оппозиционеров. Если Партия регионов продолжит сотрудничество с Компартией, вместе они будут контролировать 223 депутатов. Для формирования парламентского большинства им не будет хватать всего три депутата.

Между тем лидер КПУ П. Симоненко уверяет, что не будет вступать в коалицию с Партией регионов в Верховной Раде VII созыва, как это было прежде. «Компартия будет действовать как самостоятельная политическая структура. Фракция будет голосовать исключительно по принципиальным программным положениям КПУ», – заявил П. Симоненко. Он отметил, что нынешняя Конституция не предусматривает формирования в парламенте коалиции, а законы принимаются большинством голосов.

Поскольку ни оппозиционным партиям, ни Партии регионов с коммунистами не удалось получить большинство мест в парламенте, «золотая акция» в Верховной Раде достанется не партии УДАР, как предполагалось, а депутатам-мажоритарщикам, победителям выборов в одномандатных округах. Так, 43 народных депутата VII созыва (9,56 % от состава парламента) прошли в парламент как самовыдвиженцы.

Обращает на себя внимание, что среди мажоритарщиков-самовыдвиженцев числятся влиятельные политики и бизнесмены. Так, беспартийными самовыдвиженцами являются крупные бизнесмены П. Порошенко, К. Жеваго, И. Еремеев, С. Буряк и А. Герега. У них достаточно ресурсов и политического веса, чтобы действовать в парламенте независимо.

Между тем некоторые депутаты-самовыдвиженцы представляют крупные политические силы. Так, бывший губернатор Винницкой области Г. Калетник состоит в Партии регионов. В качестве самовыдвиженца прошел в парламент и автор скандального законопроекта о клевете «регионал» В. Журавский. Бывший помощник Президента Л. Кучмы А. Волков, который ныне состоит в партии «Батьківщина», также является самовыдвиженцем. Ожидается, что партийные самовыдвиженцы пополнят парламентские фракции своих политических сил.

Беспартийные депутаты, по словам политолога К. Бондаренко, попытаются создать собственные фракции. «В частности, в этом заинтересованы П. Порошенко, В. Балоба, В. Литвин, депутаты из центральных областей», – считает политолог. Он подчеркнул, что для создания фракции необходимо 14 депутатов, после этого она получает офис, автомобиль, матери-

альное обеспечение. «Самовыдвиженцы могут создать как минимум три фракции и торговаться с “регионалами” при каждом голосовании, получая за него должности, комитеты, дотации для своих областей», – утверждает политолог. К. Бондаренко считает, что власти будет легко работать с таким парламентом, поскольку нужно будет договариваться не с политическими партиями, а с отдельными депутатами, а переходы депутатов из фракции во фракцию теперь узаконены (*Кислов А. Золотую акцию парламента получили самовыдвиженцы // МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 31.10).*

В Киеве конкуренция на выборах в Верховную Раду вышла на жесточайший уровень. Итог голосования иногда определяют даже не сотни, а десятки голосов – при том, что в столице на 13 округах 2 млн избирателей.

Самые горячие точки – Голосеево (округ 211), Троещина (округ 215), Днепропетровский (округи 214 и 216) и Шевченковский район (округ 223).

Подсчет голосов в Шевченковском районе шел со штурмом окружка, драками, криками, а кто-то даже принес пистолет. Два главных соперника – экс-глава района В. Пилипишин и «свободовец» Ю. Левченко. Они поочередно получают первенство с небольшим перевесом. По данным ЦИК, после подсчета 70 % голосов в лидеры вырвался В. Пилипишин с 28,82 %, у Ю. Левченко – 27,46 %. «Свобода», которая требовала пересчета бюллетеней по нескольким участкам, теперь заявила, что члены участковых комиссий среди ночи попортили бюллетени за Ю. Левченко, и если голоса считать заново, то он проиграет.

Оба кандидата привели на подсчет голосов своих сторонников – под сотню крепких парней. Между ними ночью завязалась драка, а в какой-то момент толпа с отчаянными криками даже пошла на штурм окружка. Ситуацию контролировали бойцы «Беркута». Позже выяснилось, что у одного из «гостей» даже был пистолет, милиция вывела его с участка.

В Днепровском районе – распри сразу на двух округах. На 216-м нардеп К. Ляпина («Батьківщина») набирает 29,27 % голосов, ее соперник А. Супруненко, брат бывшего зятя Черновецкого, получил 27,78 %. Осталось подсчитать порядка полутора тысяч голосов, которые могут изменить расклад сил.

А на 214-м округе «ударовец» В. Чумак выигрывает 5 % у бывшего секретаря Киеврады О. Довгого. О. Довгий, который, по соцопросам перед выборами, обходил конкурента с хорошим преимуществом, ночью признал поражение. Но назвал выборы нечестными, поскольку не понял, как люди могли проголосовать за кандидата, которого большинство избирателей впервые увидели только в бюллетене.

На Троещине с драками и повторным пересчетом голосов выиграл «свободовец» А. Ильенко (33,14 %). Его конкурент, секретарь Киеврады Г. Герега набрала 32,95 %. Реальная разница в количестве голосов – 191. Будет ли Г. Герега оспаривать результаты, пока неизвестно.

В Голосеевском районе С. Терехин, И. Лисов и Н. Бабенко имеют практически одинаковую поддержку избирателей – 29,68 %, 27,20 % и 26,31 %, соответственно. Разница в количестве голосов между тремя соперниками – менее 2 тыс. Подсчитать осталось порядка 30 тыс. бюллетеней. Лидер за последние три дня менялся трижды (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 31.10).

Кандидат в нардепы по избирательному округу № 223 (Киев) В. Пилипишин обвиняет представителей партии ВО «Свобода» в давлении на членов окружной избирательной комиссии № 223. Об этом говорится в сообщении пресс-службы кандидата в депутаты.

По информации пресс-службы, активисты «Свободы», находящиеся возле окружка, провоцируют конфликтные ситуации и тем самым оказывают давление на членов окружка № 223. «Активисты “Свободы” открыто утверждают, что их устроит только один результат – победа их кандидата Юрия Левченко», – говорится в сообщении.

Также отмечается, что прибывший в здание окружкома № 223 лидер «Свободы» О. Тягнибок открыто угрожал членам окружкома (*LB.ua* (<http://lb.ua>). – 2012. – 31.10).

ВО «Свобода» обратилась в суд, требуя убрать с сайта ЦИК итоги голосования в округе № 90 на Киевицине. Об этом сообщил А. Марченко – кандидат от ВО «Свобода». По его словам, в округе № 90 имеется явная фальсификация результатов, с которыми завершились выборы-2012. Победил в этом округе не В. Чудновский (самовыдвиженец), а А. Марченко.

Поэтому «Свобода» обратилась в Окружной суд Киевской области, требуя ЦИК убрать с сайта итоги голосования в округе. Также окружком должен пересмотреть итоги голосования, переданные в ЦИК, отметил А. Марченко (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2012. – 31.10).

Одержавшая победу в 116 округе (Львовская область) представитель ВО «Свобода» И. Фарион будет инициировать введение штрафов за использование украинцами русского языка.

«Я считаю, если украинцы делают ошибку, разговаривая на русском, то их нужно наказывать. А штраф – это форма наказания», – заявила она.

И. Фарион также выразила мнение, что русский язык в Украине является языком оккупации.

Напомним, 3 июля Верховная Рада приняла во втором чтении законопроект № 9073 «Об основах государственной языковой политики», предусматривающий установление официального использования региональных языков в работе местных органов государственной власти при проживании минимум 10 % носителей на территориях, на которых распространен этот язык. 8 августа закон о языковой политике подписал Президент, а 10 августа документ вступил в силу (*Мин-Пром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 31.10).

Оппозиционное объединение «Батьківщина» призывает международных наблюдателей за парламентскими выборами продлить пребывание в Украине. Об этом заявил вице-спикер Верховной Рады Н. Томенко на брифинге.

Он выразил возмущение, что некоторые радиостанции и телеканалы ставят в эфир заявления неофициальных международных наблюдателей, которые делают, по его мнению, необъективные заявления о демократичности нынешних парламентских выборов в Украине. «Фарс ситуации, когда продолжается фальсификация результатов волеизъявления, заключается в том, что власть уже дошла до крайней грани: она подкупала политиков и журналистов, и такой джинсы среди международных экспертов я не видел ни в одной стране», – заявил он. По словам представителя БЮТЬ, на выборы приехали либо персональные политические пенсионеры за деньги, либо представители юридических компаний, которые, не выходя из ресторана, делают заявления, которые размещаются на радио и телевидении (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 30.10).

Координационный центр оппозиционных сил, международных и местных наблюдателей, работавший на выборах в Донецке, уже подготовил пакет документов для передачи в специальную следственную комиссию по расследованию фальсификаций на выборах, которая будет создана в Верховной Раде. Об этом заявил кандидат в народные депутаты от партии УДАР В. Наливайченко, который координирует работу центра.

Он сообщил, что координационный центр уже имеет доказательную базу по многим округам, где во время голосования и подсчета голосов были допущены грубые нарушения, а милиция не обеспечила соблюдение закона.

В то же время В. Наливайченко отметил, что представители УДАРа сейчас присутствуют при подсчете голосов в окружных избирательных комиссиях по всей Украине, где не только

защищают выбор людей, но и собирают доказательную базу для будущих расследований. И ни один фальсификатор не избежит ответственности (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 30.10*).

Выборы в Верховную Раду соответствовали общепринятым стандартам. Об этом говорится в распространенном заявлении МИД Российской Федерации.

Подчеркивается, что в процессе голосования не зафиксировано существенных нарушений, способных повлиять на его итоги. Это подтверждают многочисленные национальные и международные наблюдатели, включая и российских представителей.

«Хотя результаты выборов еще являются предварительными, их главный итог уже очевиден – Украина еще раз подтвердила свою приверженность нормам демократического, правового государства», – полагают в МИД РФ. В министерстве также отметили, что в России с интересом следили за ходом выборов и искренне надеются, что по результатам состоявшегося волеизъявления развитие тесного взаимодействия между странами получит дополнительный импульс.

Напомним, Госдепартамент США распространил заявление, в котором отметил, что состоявшиеся выборы ВР не помогли Украине продвинуться в демократическом направлении. С аналогичными заявлениями выступили внешнеполитические ведомства Великобритании и Швеции. По мнению миссии ОБСЕ, выборы стали шагом назад по сравнению с предыдущими избирательными кампаниями (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 30.10*).

Президент Европейской народной партии В. Мартенс заявляет, что в сложившихся условиях Соглашение об ассоциации ратифицировано быть не может. Соответствующее заявление он сделал, комментируя прошедшие в Украине парламентские выборы.

«К сожалению, изуродованные результаты этих выборов только усиливают позиции Президента В. Януковича, который хочет разрушить Украину на ее пути к демократии, верховенству права и евроатлантической интеграции. С другой стороны, если новое правительство Партии регионов будет шире в продвижении европейской интеграции Украины, он должен будет сначала освободить всех политических заключенных и отказаться от авторитарных методов. Но в сложившихся условиях Соглашение об ассоциации не может и не будет ратифицировано», – заявил он.

В этой связи президент ЕНП заверил в том, что эта политическая сила будет полностью поддерживать основные оппозиционные партии – «Батьківщину» и УДАР – в их борьбе против авторитаризма.

Как известно, Украина и Евросоюз начали переговоры о заключении Соглашения об ассоциации в 2007 г. По результатам саммита Украина – ЕС 19 декабря 2011 г. стороны объявили о завершении переговоров по ассоциации и созданию углубленной зоны свободной торговли (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 31.10*).

Генеральная прокуратура Украины (ГПУ) не нашла больших нарушений на выборах. За все время избирательной кампании по состоянию на 31 октября органами прокуратуры рассмотрено 94 обращения, касающиеся препятствования гражданам осуществлению избирательного права. «Из этих 94 обращений по результатам проверок информация подтвердилась в пяти случаях. По всем ним возбуждено пять уголовных дел (АР Крым, Черновицкая область – по одному уголовному делу и три – в Луганской области, два из которых позже были объединены в одно производство)», – говорится в сообщении. При этом в трех уголовных делах (АР Крым, Луганская область) досудебное следствие было завершено в сжатые сроки. Уголовные дела с обвинительными заключениями уже направлены в суд для рассмотрения по существу.

Органы прокуратуры завершают проверку еще 18 заявлений и сообщений этой категории. «По их результатам будет принято решение согласно закону. Остальные обращения по результатам выезда на место правоохранителей, проверок и отбора показаний – не подтвердились», – подчеркнули в ГПУ.

В ведомстве также сообщили, что в ГПУ поступило 16 обращений от Центральной избирательной комиссии о подкупе избирателей. По результатам проверки в 12 случаях доводы не подтвердились, еще четыре обращения проверяются (*Мин-Пром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 31.10*).

Українським партіям виборча кампанія коштувала 225 млн дол., пише польська газета Dziennik. Gazeta Prawna. Для порівняння, у Польщі політики на попередні перегони витратили 32 млн дол., у Чехії – 42, а в Німеччині – 80. Найбільше грошей віддала на рекламу партія Н. Королевської, але її політсила до парламенту не пройшла. Водночас, за словами соціологів, до 15 % українців визнають, проголосували за певну партію чи кандидата, бо на них вплинула агітація (*Український Бизнес Ресурс (<http://ubr.ua>). – 2012. – 31.10*).

Министерство иностранных дел Украины учтет обеспокоенность Израиля и международного сообщества относительно ВО «Свобода».

Об этом заявил министр иностранных дел Украины К. Грищенко во время брифинга в Кабмине. По его словам, есть надежда, что политические силы будущего парламента будут корректировать свои действия, учитывая вопросы повестки дня, в том числе касающиеся внешней политики.

«Все политические силы будут обеспечивать евроинтеграцию Украины и следовать европейским принципам демократии и прав человека. Все политические силы Украины, которые пройдут в парламент, должны обеспечить реализацию стратегической цели Украины – движение в ЕС», – сказал министр.

Напомним, Чрезвычайный и Полномочный Посол Государства Израиль в Украине Реувен Дин Елем очень надеется, что предвыборная риторика представителей партии «Свобода» изменится. Что же касается прохождения в парламент партии «Свобода», он, в частности, отметил, что его «беспокоит не столько сама партия “Свобода”, а ее объединение с партией “Батьківщина”, которая достаточно легитимная» (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2012. – 31.10).

В информационно-аналитической системе «Выборы народных депутатов Украины» построена комплексная система защиты информации. Такая защита делает невозможным постороннее вмешательство в работу системы «Выборы-2012», сообщили в Государственной службе специальной связи и защиты информации Украины (Госспецсвязи). В ведомстве подчеркивают, что защитная система также обеспечивает целостность и доступность информационных ресурсов.

В то же время в Госспецсвязи заявили, что в 16:04 28 октября на сайты Центральной избирательной комиссии и Президента Украины была начата DDoS-атака. По данным Госспецсвязи, 28 октября было зафиксировано свыше 2340 сетевых атак, успешная реализация которых могла привести к нарушению целостности и достоверности информации на выше-названных сайтах.

Специалисты Госспецсвязи успешно локализовали и заблокировали угрозу. Около 64 % атак было совершено с территории Украины, 31 % – из стран Азиатско-Тихоокеанского региона (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2012. – 31.10).

Цього року бюджети різних рівнів поповнилися на 64,9 млн грн, що надійшли в порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва. Про це УНН повідомили в прес-службі Державного агентства земельних ресурсів.

З початку року із сільсько- та лісогосподарського виробництва вилучено 1 316,28 га земель. З них: 1 278,15 га (97,1 %) – сільськогосподарські угіддя та 38,13 га (2,9 %) – лісові угіддя. Нараховано втрати сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва в сумі 75,4 млн грн.

На освоєння земель для сільсько- та лісогосподарських потреб цього року використано 1,9 млн грн, на поліпшення сільськогосподарських та лісогосподарських угідь – 4,8 млн грн, на розроблення робочих проектів землеустрою з охорони земель – 1,4 млн грн, на проведення заходів з охорони земель відповідно до робочих проектів землеустрою – 6,7 млн грн. Також 13,6 млн грн використано на проведення нормативної грошової оцінки земель, 9,7 млн грн – на розмежування земель державної та комунальної власності і 16,8 млн грн – на інвентаризацію земель.

На сьогодні в Україні на спеціальних рахунках відповідних місцевих рад – 560,4 млн грн, з них на депозитних рахунках в установах банку – 213,1 млн грн, що надійшли в порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 31.10).

Обсяг біржових торгів за дев'ять місяців 2012 р. становив 182 млрд грн. За аналогічний період 2011 р. цей показник становив близько 200 млрд грн, ідеться в повідомленні Нацкомісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР).

«Якщо говорити про фінансові інструменти, з якими здійснювались операції на фондових майданчиках, то найбільшою популярністю користувалися держоблігації,

обсяг торгів за якими становив майже 65 % всього обороту, а це майже 108 млрд грн», – повідомили у відомстві. За даними регулятора, обсяг торгів з акціями становив 19,9 млрд грн, що близько 12 % усіх операцій, а облигації підприємств та інвестиційні сертифікати користувалися дещо меншим попитом.

«Протягом січня – вересня 2012 р. обсяг зареєстрованих комісією випусків інвестсертифікатів становив 13,9 млрд грн, що в порівнянні з даними за аналогічний період 2011 р. менше майже на 27 млрд грн», – зазначили в НКЦПФР (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2012. – 30.10).

Долги населения по жилищно-коммунальным услугам в сентябре сократились на 1,6 %, или 165 млн грн до 10,450 млрд грн. Как сообщила Государственная служба статистики, уменьшение задолженности наблюдалось в 20 регионах Украины. Средний срок задолженности населения составил 3,5 месяца.

Средний счет за услуги ЖКХ в сентябре составил 245,3 грн, увеличившись на 5,9 % по сравнению с сентябрем прошлого года.

В целом с начала года украинцы заплатили за комуслуги 28 млрд грн, уровень расчетов составил 103,8 %. Самый высокий уровень оплаты зафиксирован в Закарпатской, Сумской, Винницкой и Кировоградской областях – 108,2–112,7 %, самый низкий – в Севастополе, Волынской области и Киеве – 97,8–99,9 %.

Напомним, что Президент В. Янукович пообещал не допустить повышения коммунальных тарифов после выборов. Ранее министр регионального развития, строительства и ЖКХ А. Близнюк заявил, что прежде, чем повышать тарифы до экономически обоснованного уровня, нужно повысить реальные доходы населения (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2012. – 30.10).

Эксперты выступают за ликвидацию агентских обменных пунктов и закрепление права на проведение валютно-

обменных операций исключительно за банками. «По моему мнению, обменники намного тяжелее контролировать и мониторить их деятельность. В свою очередь, у банков есть ответственность перед клиентами, есть гарантии. Более того, небольшие обменники ставят себе цель как можно больше заработать на разнице курсов», – полагает исполнительный директор Международного фонда Блейзера О. Устенко.

По словам директора Бюро экономических и социальных технологий В. Гладкого, обменные пункты распространены только в Украине, тогда как на Западе их ограниченное количество. Он отмечает, что ликвидация обменных пунктов никак не отразится на украинцах.

Руководитель информационно-аналитического центра Forex Club в Украине Н. Ивченко полагает, что целесообразнее было бы сократить количество обменных пунктов, оставив их исключительно в местах большого скопления туристов (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 31.10).

Фонд госимущества запланировал продажу 15,3 % акций газопоставляющей компании «Уманьгаз» и 17,7 % акций «Харьковгаза» в ноябре. Об этом сообщается в издании Фонда «Ведомости приватизации». Пакеты будут приватизироваться на фондовых биржах.

«Харьковгаз» контролируют компании российского олигарха В. Вексельберга. В «Уманьгазе» крупный пакет из 13,5 % записан на Ю. Мельник, а главой правления компании является В. Мельник, депутат от фракции Партии регионов в Черкасском обласном совете.

Напомним, в августе – сентябре прошла волна приватизации украинских облгазов, которая принесла государству около 385 млн грн. Большинство предприятий – 13 штук – приобрела компания «Газтек» Д. Фирташа за общую сумму 325 млн грн. Еще два облгаза приобрела группа «Содружество». Компаниям «Финлекс-Инвест» и «Финэкс-Инвест» досталось по одному пакету.

Правительство отменило монопольное право НАК «Нафтогаз Украина» продавать импортный газ внутри Украины.

Эксперты считают, что благодаря этому решению и контролю над большим количеством облгазов Д. Фирташ может стать конкурентом госкомпании на этом рынке.

План по приватизации на 2012 г. для фонда установлен на уровне 10 млрд грн, но за первые девять месяцев поступления от приватизации составили всего 5,35 млрд грн – в основном за счет распродажи энергетических предприятий в начале года (*LB.ua/Экономика* (<http://economics.lb.ua>). – 2012. – 31.10).

За первые девять месяцев 2012 г. расходы столичной подземки превысили ее доходы. Об этом сообщает пресс-служба «Киевского метрополитена».

Так, за январь – сентябрь метрополитен заработал почти 710 млн грн. Из них почти 545 млн – оплата пассажиров за проезд.

Примечательно, что от рекламы, которой обклеено все метро, было получено всего 7 млн грн.

В свою очередь, расходы метрополитена составили почти 930 млн грн. Из них более 360 млн грн ушли на оплату труда. Оплата электроэнергии потянула на 64 млн грн. Покупка запчастей для вагонов, эскалаторов, рельсов – 56 млн грн.

На обслуживание кредитов и строительство метро пошло 113 млн грн. В то же время сообщается, что столичное метро перевезло за девять месяцев 2012 г. более 380 млн пассажиров. Почти 100 млн их них – льготники (*LB.ua/Экономика* (<http://economics.lb.ua>). – 2012. – 31.10).

Государственная администрация железнодорожного транспорта Украины («Укрзалізниця») прекратила поддержку онлайн сервисом приобретения билетов системы WebMoney.

Согласно разъяснению «Укрзалізниця» в социальной сети Facebook, вопросы деятельности платежных систем регулируются Законом «О платежных системах и переводе средств в Украине», ст. 9 которого устанавливает, что правила внутригосударственной платежной системы и международной платеж-

ной системы, платежной организацией которой является резидент, должны быть согласованы платежной организацией платежной системы с Национальным банком.

Согласно законодательству, запрещено предоставление услуг платежной системы или системы электронных денег без согласования правил этих систем с НБУ. «На сегодняшний день правила системы WebMoney не согласованы Национальным банком в соответствии с требованиями, установленными законодательством Украины о деятельности платежных систем или операций с электронными деньгами. Таким образом, деятельность системы WebMoney в Украине является неправомерной», – говорится в сообщении.

Как сообщалось, продажу билетов online в системе WebMoney «Укрзалізниця» внедрила с 27 сентября 2012 г. (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 31.10).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Падение промышленного производства и проблемы с кредитованием реального сектора экономики вынудят украинский бизнес экономить на персонале. Такое мнение выразил экс-первый заместитель министра труда и соцполитики П. Розенко изданию «Комментарии».

Он подчеркнул, что это грозит украинцам новой волной сокращений. «Думаю, по итогам I квартала 2013 г. показатель безработицы возрастет до 10–10,5 %. Рынок труда достаточно инертен, на экономические проблемы он отреагирует с некоторым опозданием», – сказал эксперт. По его прогнозу, ситуация начнет выравниваться только ближе к лету, когда начнется туристический сезон и оживление в сельскохозяйственной отрасли.

Как сообщалось ранее, уровень зарегистрированной безработицы в Украине за январь – сентябрь возрос на 2,9 %, до 416,1 тыс. человек, по данным Государственной службы статистики (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 30.10).

Рост украинской экономики в январе – сентябре составил около 1,5 %. Об этом говорится в аналитическом обзоре Национального банка Украины.

По оценкам НБУ, замедление роста экономики связано с введением утилизационного сбора на импортные автомобили в России. Это привело к уменьшению производства в машиностроении на 20,1 % в годовом измерении, в том числе производства легковых автомобилей на 36,3 % (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 30.10*).

В рейтинге Всемирного экономического форума по уровню развития финансовой системы (ВЭФ) Украина опустилась с 54-го до 59-го места. Такие данные приводятся в рейтинге.

Общий балл Украины за год снизился на 0,06 – до 2,56. В итоге Украину опередили Гана, Бангладеш и Пакистан (56-58 места соответственно). Обогнала страна Танзанию, Нигерию и Венесуэлу.

Самые низкие места у Украины – по институциональной среде и финансовой стабильности (60-я позиция). Чуть выше – по банковским услугам (59-е место), доступности финансирования (56-е место) и финансовым рынкам с деловым климатом (53-я и 52-я позиция соответственно). При этом по небанковским финансовым услугам Украина заняла 34-е место, обогнав Бельгию и Израиль.

Пятерка стран-лидеров по общему зачету в этом году не изменилась. Это Гонконг, США, Великобритания, Сингапур и Австралия.

Рейтинг основывается на 120 показателях, которые показывают состояние рынков капитала, уровень доступа к услугам, а также стабильность системы и возможности бизнеса на территории стран.

Как сообщалось в мае с. г., Украина, согласно отчету ВЭФ, заняла 86-е место по уровню вовлеченности в мировую торговлю, опустившись на пять ступеней по сравнению с 2010 г. (81-е место).

Напомним, что в других рейтингах ВЭФ Украина также плетется в хвосте. Так, международная конкурентоспособ-

ность Украины находится на уровне Ботсваны и Намибии. Согласно рейтингу конкурентоспособности, разработанному ВЭФ, в 2011 г. Украина занимала 82-е место среди стран мира.

Также ВЭФ поместил Украину на 54-е место в рейтинге развитых финансовых рынков мира. Всего в список, опубликованный в декабре 2011 г., попали 60 стран. Первое место в рейтинге впервые занял Гонконг, который обошел США и Великобританию. Сингапур стал четвертым, а первую десятку самых развитых финансовых рынков закрывали Австралия, Канада, Нидерланды, Япония, Швейцария и Норвегия.

Напомним, Всемирный экономический форум (ВЭФ) – это созданная в 1971 г. швейцарская неправительственная организация, наиболее известная проведением ежегодных встреч в Давосе. На эти встречи приглашаются ведущие руководители бизнеса, политические лидеры, видные мыслители и журналисты. Предметом обсуждения являются наиболее острые мировые проблемы, включая здравоохранение и охрану окружающей среды. Членами ВЭФ являются около тысячи крупных компаний и организаций из разных стран мира (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 31.10).

Рецессия в Испании продолжилась в июле – сентябре пятый квартал подряд, ВВП сократился на 0,3 % по сравнению с предыдущим кварталом и на 1,6 % в годовом выражении, говорится в сообщении Национального института статистики.

Аналитики, опрошенные агентством Bloomberg, ожидали снижения ВВП относительно апреля – июня на 0,4 %, в годовом выражении – на 1,7 %.

Во II квартале 2012 г. ВВП Испании уменьшился на 0,4 % после снижения на 0,3 % в течение двух предыдущих кварталов.

Уровень безработицы в стране достиг в минувшем квартале рекордных 25,02 % по сравнению с 24,6 % в предыдущие три месяца.

Годовые темпы инфляции в Испании остались в октябре на сентябрьском уровне – 3,5 %, который является самым высоким за 17 месяцев. Основной фондовый индекс

страны ІВЕХ 35 поднялся в ходе торгов во вторник на 0,6 %, поскольку данные о сокращении ВВП оказались немного лучше ожиданий рынка. Доходность 10-летних гособлигаций Испании во вторник снизилась до 5,638 % с 5,656 % накануне.

За 2012 г. в целом испанские власти ожидают падения ВВП на 1,5 %, в 2013 г. прогнозируется снижение на 0,5 %, при этом многие аналитики считают и эти оценки излишне оптимистичными. МВФ прогнозирует снижение ВВП Испании на 1,5 % в этом году и на 1,3 % в следующем (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 31.10).

Франция является неконкурентоспособной не только по сравнению с Китаем, но и по сравнению с остальной Европой. Об этом заявил генеральный директор Всемирной торговой организации П. Лами.

«Конкурентоспособность Франции на внешних рынках снизилась за последние 10 лет. Это наиболее очевидно в Европе, где Франция за 10 лет потеряла долю рынка», – сказал П. Лами в интервью CNBC.

По его мнению, Франция станет более конкурентоспособной в краткосрочной перспективе в связи с сокращением налогов на бизнес. Правительство Франции во главе с президентом Ф. Олландом начнет определять необходимые меры по повышению конкурентоспособности 6 ноября. При этом правительство уже одобрило планы по увеличению налогов на крупные компании в связи с мерами бюджетной экономии, которые направлены на сокращение дефицита бюджета страны. В воскресенье стало известно, что около 100 французских руководителей компаний сделали совместное обращение о том, что необходимо сократить налоги на заработную плату на 30 млрд евро (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 31.10).

Безробіття в Німеччині в жовтні 2012 р. зросло до 6,9 % з 6,8 % у вересні. Про це свідчать дані Федерального агентст-

ва з працевлаштування (ВА) ФРН, повідомляє «Фінмаркет» з посиланням на Bloomberg.

Зміна показника збіглася із середнім прогнозом аналітиків, опитаних агентством Bloomberg. Зростання безробіття в ФРН було зафіксоване вперше більш ніж за три роки. Кількість безробітних у Німеччині в поточному місяці збільшилася на 20 тис. – до 2,94 млн осіб. Експерти очікували зростання кількості безробітних усього на 10 тис. Причому зростання числа безробітних у ФРН відзначається сьомий раз підряд.

Як відомо, в Іспанії вперше від початку економічної кризи в країні безробіття сягнуло понад 25 %. Рівень безробіття у Франції у вересні становив 9,7 %, включаючи заморські території – 10 %. Це рекорд за останні 13 років. У кінці серпня країна досягла символічної позначки в 3 млн безробітних (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2012. – 30.10.*)

Японський виробитель електроніки Panasonic за останній квартал отримав збиток в розмірі 698 млрд ієн (8,77 млрд долл). Об цьому повідомляється в звіті компанії.

За аналогічний період минулого року збиток виробителя техніки склав 105,8 млрд ієн. Reuters повідомляє, що опитані агентством аналітики не очікували таких результатів. По їхньому, японська компанія повинна була отримати во II кварталі 3,85 млрд ієн прибутку.

В липні – вересні цього року Panasonic отримав 1,8 трлн ієн, тоді як рік тому за той же період продажі склали більше 2 трлн ієн. Виробитель електроніки пояснив збитки падінням продаж електроніки і зростанням витрат на реструктуризацію (*Український Бізнес Ресурс (http://ubr.ua). – 2012. – 31.10.*)

Бюлетень підготували:
О. Ворошилов, Т. Горенко, А. Потіха, І. Соколова,
Редакційна група: Н. Автономова, Т. Дубас,
Л. Степченко, Ю. Шлапак
Комп'ютерна верстка:
І. Соколова

Підп. до друку 01.11.2012.
Формат 60x84 $\frac{1}{16}$. Друк офс. Обл.-вид. арк. 2,16. Гарнітура Times,
HeliosCompressed, HeliosCondLight
Видається в друкованому та електронному вигляді

Надруковано у НВЦ Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.